

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΣ, ΤΗΣ ΜΑΚΑΡΙΑΣ

Η τράλλεις του νεαρού αυτοκράτορος Μιχαήλ. Τά άνέσια αυτοκρατορικά μασκαράματα. Μιά χυδαία φάρα κατά της Θεοδώρας. Η φιλοδοξία και ή ραδιουργία του Βάρδα. Η συνωμοσία κατά του Θεοκτίστου. Μια δραματική σκηνή μέσ' στα άνάκτορα. Η άγρια δολοφονία του Θεοκτίστου. Τε μίσος της Θεοδώρας κατά του Βάρδα. Η αυτοκράτειρα στέ μνασθήρη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

V

“Οποις είδαμε στο προηγούμενο φύλλο, ό γίαιός της Θεοδώρας, αυτοκράτορος Μιχαήλ ΙΙΙ, νέος άσωτος και άκάλαστος, έπειτα από μερικές βδομάδες μετά τό γάμο του, βαρέθηκε την όραία σύζυγό του Ειδοζία και, Ξαναγυρίζοντας στους φίλους του και τις φίλενάδες του, Ξανάρχισε τις τρώλλες του.

Περιστοιχιζόταν διαρκώς από ένα πλήθος άγροτών, ελευθέρων γυναικών και γελωτοποιών και διασκεδάει άδιάκριτα μαζί τους, σκαρώνοντας σ' όλο τον κόσμο τις πιο πρόστυχες φράσεις. Δέν σεδόταν ούτε τό άξιώμα του, ούτε την οικογένειά του, ούτε τη θρησκεία, ούτε τίποτε. Μιά από τις μεγαλύτερες διασκεδάσεις του ήταν νά ντύνη τους φίλους του επικόπους, νά ντύνεται κι' ό ίδιος πατοιάρχης και, έτσι μασκαρωμένοι όλοι, νά βγαίνουν στους δρόμους της Κωνσταντινουπόλεως, τραγουδώντας χυδαίες παρωδίες των έκκλησιαστικών β-μων.

Και στην ίδια τη μητέρα του άκόμα φερώνταν χυδαίωτα και χυ- ρίς κανένα σεβασμό. Μιά μέρα, για νά την κοροϊδέηρη, της έμηνυσε, ό ό πατριάρχης βρισκόταν στο παλάτι και ότι την ζητούσε για νά την εύλογησθ. ‘Αμέ- σως ή εύσεβής Θεοδώρα, έτρεξε βιαστική στην αίθουσα του θρόνου, όπου ελθε παρά- ματι τον πατριάρχη με τά τελετουργικά του άμια, καθισμένο σ' ένα θρόνο δίπλα στον αυτοκράτορα. Ελγε τό κεφάλι του σκαφέ, ήταν σιωπηλός και σοβαρός και φαινόταν παραδομένος σέ βαθιές σκέψεις.

‘Η Θεοδώρα έτρεξε άμέσως, γονάτισε μπρός στο θρόνο του, άστακωμένη τό ράσο του, άρχισε νά τον έκτείνη νά παρη- καλή και γι' αυτήν στις προσευχές του προς τό Θεό. ‘Έξωφρα τότε ό... πατριάρχης ση- κώθηκε άπ' τό θρόνο του, έκανε μια μεταβο- λή και, γυρίζοντας τά νύατα του προς την βασίλισσα, άφησε νά τού ξεφύγη ένας δυ- σάνυμος ήχος, λέγοντάς της :

— ‘Αλλη τιμή άπ' αυτή δέν μπορούμε, κυρά μου, νά σοί κάνουμε.

Και συγχρόνως, σηκώνοντας από τό πρό- σωπό του την κοκκούλα του ράσου του, της έδειξε την όψη του. ‘Ο πατριάρχης δέν ήταν άλλος από έναν έννοούμενο γελωτοποιό του αυτοκράτορος ΙΙΙ...

Κατενθουσιασμένος άπ' τη χυδαία αυτή φάρα του, ό Μιχαήλ είχε σκάσει στα γέλια.

Τότε ή Θεοδώρα, κατασφύρησι άπ' την όψη της, γίαισε προς τόν άνάξιο γίαιό της και τού φώναξε με φωνή άλλοιωμένη άπ' την ταραχή :

— ‘Α! καταρμένο παιδί!... ‘Ο Θεός θα σέ τιμωρήσθ γι' αυτό που μου έκανες.

Και, με τά μάτια πλημμυρισμένα από δά- κρυα, βγήκε έξω άπ' την αίθουσα, όπου ό Μιχαήλ, μαζί με τους φίλους του, έξακολουθούσε νά γελάη μαζί της.

Παρ' όλα αυτά όμως, οι κηδεμόνες του νεαρού αυτοκράτορος, δέν τοίμοσαν νά επέμβουν και νά τον εκπληξίσουν. Δέν τό έκαναν αυτό ούτε από υπερβολική έπιείκεια, ούτε από άδιαφορία, άλλα γιατί φοβό- ντουσαν μήπως χάσουν την ενίωτά του.

Τη μεγαλύτερη μάστιχα άπ' όλους έπιείκεια προς τό νεαρό αυτο- κράτορα, την έδειχνε ό αδελφός της Θεοδώρας, Βάρδας, επιδιώκων- τας έτσι νά κερδίση την ενίωτα τού άνεψιού του... Πράγματι δέ δέν άργησε ν' άποκτήση μεγάλη έπισηρή στο Μιχαήλ.

‘Ο Βάρδας μισούσε θανάμια τον πρωθυπουργό Θεοκτίστο, ό ό- ποιος τόν είχε ξεροίσει άλλους και ό όποιος άποτελειόσε εμπόδιο στις φιλοδοξίες του. Για τό λόγο αυτό, προσπαθούσε άδιάκριτα νά κινήση τη δυσποπία του αυτοκράτορος εναντίον του και τόν διέβαλε, ότι σχεδίαζε νά τόν άναντρήη, για νά καταλάβη αυτός τό θρόνο του. Δέν έδισταξε μάστιχα νά σκοφανθή την αδελφή του Θεοδώρα και νά την παρουσιάσθ στα μάτια του γιαιού της ως έρωμένη τού έννοου- μένου της πρωθυπουργού.

‘Η ραδιουργία του και ή σκοφαντής του αυτές έπισαν τόσο κα- λά, ώστε, κατά τό 856, επειδή ό Θεοκτίστος άρνήθηκε νά κινή εν- ουσφερί σ' έναν άπ' τους διαφθαρημένους φίλους τού αυτοκράτορος, με άγρία διαφανία Ξέσπασε μεταξύ τους.

‘Ο Βάρδας, έποφελούμενος της ενίωτας, έκανε ό,τι μπορούσε για νά άξιώη άκόμα περισσότερο την όψη τού Μιχαήλ κατά τού προ-

θυπουργού του. Τού έλεγε, για νά τόν θίξη στον έγωισμό του, ότι ό Θεοκτίστος με τη Θεοδώρα ήταν οι πραγματικοί κυβερνήτες της αυ- τοκρατορίας και έρωσθήτε με πονηρία :

— ‘Όσο σάτοι οι δυό είνε έννοίμιοι, έσεις θα είσθε σιά αυτοκρά- τορος...

Στό τέλος μάστιχα τόν έπισε, ότι ό Θεοκτίστος έπεθουλεύετο τη ζωή του και έτσι ό Μιχαήλ τόν άφησε νά θανατώη με συνωμοσία, διά της όποίας θα τόν απήλασε άπ' τό μισητό πρωθυπουργό του.

Στη συνωμοσία αυτή συμμετείχαν πολλοί αλλικοί, τους όποιους ό Βάρδας είχε κατορθώσει νά λάη με τό μέρος του και μια αδελφή της αυτοκράτειρας.

‘Έτσι, ένα πρωί, καθώς ό Θεοκτίστος πήγε, όπως συνήθε, στο παλάτι, με τά χερσά του στο χέρι, για νά συνεχισθή με τη Θεο- δώρα, συνάντησε σέ μια γαίερα, ή όποία ήταν μπρός άπ' τά διαμε- ρισμάτα της, τόν Βάρδα, ό όποιος τόν έκάνταξε χαμογελώντας, προ- κλητικά και περιφρονητικά, χωρίς νά τού δείη προσοχή.

‘Ο πρωθυπουργός όμως προχώρησε, χωρίς νά τού δώση προσοχή.

Μά λίγο πιο πέρα, συνάντησε τόν ίδιο τόν αυτοκράτορα Μιχαήλ, ό όποιος τού άπαγό- ρευσε νά μη στά διαμερίσματα της μπέ- ρεως του και τόν διάταξε νά κινή σ' αυτόν την άναφορά του έπί των ύποθέσεων τού Κράτους.

‘Επειδή όμως ό Θεοκτίστος, ό όποιος τά είχε χάσει, έδισταξε νά συμμορφωθή με τη διάταγή του, ό Μιχαήλ, έξω φρονών άπ' την όψη του, τόν χτύπησε με τη γροθιά του, λέ- γοντάς του :

— Φύγε από δω γρήγορα!...

Μά ενώ ό Θεοκτίστος άποσιρόταν, ό Μι- χαήλ φώναξε στους αλλικούς τούς :

— Συλλάβατε αυτό τόν άνθρωπο!

Αυτό περίμενε κι' ό Βάρδας. ‘Αμέσως ρίχτηκε εναντίον τού άτυχού πρωθυπουργού, ό όποιος τού κάκω προσπαθούσε νά τού ξε- φύγη... Τόν έρωξε κάτω και, ξεροκλών- τας, φώναξε ότι θα σκότινε άλύπητα όποιον θα τοίμοσε νά ίπερασπισή τό Θεοκτίστο!...

‘Ο αυτοκράτορος διάταξε τότε νά τόν με- ταφέρουν σέ μια αίθουσα τών άναντρώων και νά τόν κρηπίσουν εκεί, φυλάσσοντας τον προσεκτικά, ως στον αυτός, ν' άποφασίση για την τύχη του...

Μά την ίδια στιγμή, ή Θεοδώρα, άκού- γοντας τό θόρυβο άπ' τά διαμερίσματα της, έτρεξε έξω άναμάλιασμένη και μισσητηνίη άκόμη, βλέποντας τόν έννοούμενο της σω- ρισμένο κάτω και τόν αδελφό της, με τό σπαθί γυμνό νά πατάη έπάνω στο στήθος του, έτρεξε άμέσως προς τό Βάρδα και, σηκώνοντάς τον, κατορθώωσε νά έλευθερώ- σθ τό Θεοκτίστο... Συγχρόνως Ξέσπασε σέ ύβρεις και κατάρες εναντίον τού γιαιού της και τού αδελφού της...

Μά αυτό ήταν ή καταστροφή τού Θεοκτίστου.

‘Ο Βάρδας και οι άλλοι συνωμοτά με τό φρόδο, ότι άν ό Θεοκ- τιστος γλύτωνε άπ' τά χέρια τους, ή Θεοδώρα γρήγορα θα τόν άποκτι- στούσε στη θέσι του —όποτε θα τούς τιμωρούσε σκληρά— άποφάσι- σαν νά τόν σκοτώσουν και ρίχτηκαν εναντίον του.

Τού κάκω μερικοί άξιωματικοί, πιστοί στην αυτοκράτεια, θέλη- σαν νά τόν ίπερασπισούν... Τού κάκω ό δυστυχής πρωθυπουργός έτρεξε έδω κι' εκεί και κρηβόταν κάτω άπ' τά έπιπλα, προσπαθώντας νά ξεφύγη από τη σκληρή του μοίρα...

Σέ μια στιγμή, ένας στρατιώτης τόν έπιασε και με τό σπαθί του, τού τρύπησε πέρα γύρω την κοιλιά!

‘Η δολοφονία τού πρωθυπουργού ήταν ένα χτύπημα που είχε κα- ταφερθεί κατ' εντίαν κατά της Θεοδώρας. Αυτό τό έννοισσε καλά και ή ίδια ή αυτοκράτειρα, άκούγοντας, μέσα στο θόρυβο που έταράξε όλόκληρο τό παλάτι, φωνές και άπειλές εναντίον της.

Μά δέν άνησυχούσε καθόλου... ‘Αγρια, τραγική, άπειλητική έπε- κάλειτο εναντίον τών δολοφόνων και πρό πάντων κατά τού αδελφού της, την τιμωρία τού Θεού και δέν θέλησε ν' άκούσθ τις δικαιολογίες κεννός.

‘Η περήφανη όμως αυτή στάσις της την έκανε έννοχλητική στους συνωμοτάς και πρό πάντων στο Βάρδα, ό όποιος, βλέποντας ότι άπο-

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

‘Ο Γάλλος θεατρικός συγγραφέας Μπωιαραφί

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΤΑ ΠΙΟ ΩΡΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο διάσημος σατιρικός ποιητής Ρενιάλ ήταν τρομερός φραγάς. Κάποτε μάλιστα έγραψε τόσο πολύ, ώστε έπαθε γαστρική. Έπειδή όμως περιφρονούσε τους γιατρούς, φώναζε ένα χωριότι και τον ερώτησε τί γιαιτρικά έδινε σε τέτοιες περιπτώσεις στ' άλογο του! Ο χωριότις τού έδωσε τή συνταγή κ' ο Ρενιάλ έστησε άμέσως, άγρόρασε τού γιαιτρικό, τού πήρε και τήν έπομένη... άπέθανε!...

Ο Βολταίρος, στή νεανική του ηλικία, είχε γράψει μιá ξεμυτη τραγωδία, τήν οποία διάβασε μιá μέρα παροιούσι και άλλων λογίων στόν Λά Μότ γιά νά τού πει τή γνώμη του.

Ο Λά Μότ είχε τρομερή μνήμη. Άφου άκουσε τήν άνάγνωσι τού έργου, έγύρισε και είπε στόν νεαρό ποιητή, γιά νά τόν περάξη:

— Η τραγωδία σας είναι πολύ ωραία και είμαι βέβαιος πώς θα επιτύχη. Θα μου επιτρέψετε όμως να σας παρατηρήσω κάτι... Έξάματε πολύ άσχημα ν' αντιγράψετε άλλους συγγραφείς...

— Πώς! φώναξε με άγανάκτησι ο Βολταίρος. Ποιόν αντίγραφα;...

— Πολλούς, τού άπάντησε ο Λά Μότ. Μή θυμώνετε! Είμαι εις θέσει νά σας άποδείξω άμέσως αυτό πού σας λέω. Θέλετε, π.χ., νά σας άπαγγέλω τήν τετάρτη σκηνή τής δευτέρας πράξεως τού έργου σας, τήν όποιαν αντιγράψατε από μιá παλαιότερη τραγωδία;... Η παλιά αυτή τραγωδία μου άρεσε τόσο, ώστε τήν έχω μάθει, δυστυχώς γιά σας, σχεδόν άπ' έξω!

Και πράγματι, ο Λά Μότ άρχισε ν' άπαγγέλλη τήν έν λόγφ σκηνή, πού δεν διέφερε ούτε κατά μιá συλλαβή άπ' τού κείμενο τού Βολταίρου. Φαντάζεσθε πειά τήν κατάληξη τών παφρωοκομένων και ίδιως τού δυστυχισμένου ποιητού, ό όποιος είχε γίνει κατάχλωμος. Ο Λά Μότ, όταν τόν ελθε στá χάλια αυτά, τόν λυπήθηκε και, πλησιάζοντάς τον, τόν χτύπησε φιλικά στόν ώμο και τού είπε:

— Έλα, ήσυχασε!... Δέν άντέγραψες τίποτε!... Θέλησα άπλώς νά σέ περάξω... Η τραγωδία σου μου άρεσε τόσο, ώστε, ακούγοντάς σε τήν ώρα πού τήν διάβαζες, τήν έμαθα άπ' έξω!...

Μεγάλη μνήμη είχεν επίσης και ο Ναπολέων. Όταν ήταν άκόμη πρώτος έπιταυ, τόν έπεσκέφθη κάποιος κ. Λομπαρ και τού έξήτησε μιá χάρη. Ο Ναπολέων, άφου τόν άκουσε προσεχτικά, τού είπε:

— Άπειθυνθήτε στόν ύπουργό τών έσωτερικών κ' έλάτε νά μου πητε τί θά σας πει. Ο Λομπαρ υπέθεσε, ότι ή άπάντησι αυτή τού Ναπολέοντος δεν ήταν παρά ένας τρόπος γιά νά τόν ξεφορτωθή. Άπελιπυμένους λοιπόν, έφυγε από τού Παρίσι, χωρίς ούτε καν νά έπισκεφθή τόν ύπουργό και άποτραβήχτηκε σ' κάποια έπαρχία.

Ύστερ' από έξη μήνες ξαναπήγε στό Παρίσι γιά κάποια άλλη υπόθεσι του και παρουσίαστηκε πάλι στόν σπίτι τού πρώτου ύπατου.

Τό σαλόνι ήταν γεμάτο κόσμο. Ο Λομπαρ πήγε και κάθισε σέ μιá σκοτεινή γωνιά, περιμένοντας νά έρθη ή σειρά του γιά νά παρουσιάσθη στόν ισχυρό τής ημέρας.

Ο Ναπολέων όμως, μόλις μπήκε στήν αίθουσα, τόν ελθε άμέσως. Και, προχωρώντας πρós τού μέρος του, τόν ερώτησε:

— Τί σας είπε ο ύπουργός;

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Τá αρχαιότερα άστρονομικά συγγράμματα είναι τά τού Αιτολόκου, ό όποιος ήρμιασε περί τού 330 π. χ.

— Τό μυλλιάριο άνεκαλύφθη στá μέσα τού 15ου αιώνος από κάποιον ένεχυροδανειστή, όνόματι Γουλιέλμο Κιά, Άγγλο.

— Τό παλαιότερο άπ' τά σοξόμενα δόντια άνήκει στόν Έλδερίγφ τόν Α' και φυλάσσεται σ' ένα μουσειό τής Γαλλίας.

τελοσθε έμπόδιο στίς φιλοδοξίες τής άποκόσμου νά τήν ξεφορτωθή.

Πράγματι δε στό τέλος κατόρθωσε νά τήν άναγκάσει ν' άποσυρθή με τίς κόκες τής σ' ένα μοναστήρι, διατηρώντας όλες τίς αυτοκρατορικές τιμές. Στο μοναστήρι αυτό ή Θεοδώρα έζησε πολλά χρόνια μ' ειςέθεια, συχωρώντας τού γιού της, με τόν όποιο και συμπληρώθηκε άργότερα. Μά τόν Βάρδα ποτέ δεν τόν συχώρησε. Τόν μισούσε τόσο, ώστε δεν έδισασε, αυτή ή ειςέθεσις αυτοκράτειρα, νά αναμνηστήσει έναντιον του μαζί με πολλές άλλες άρχοντικές οικογένειες τού Βυζαντίου.

Μά ή συννομοσία αυτή άπέτυχε. Ότόσο ή Θεοδώρα βρήκε τόν εκδικητή της στό πρόσσωπο τού Βυζαντίου, τού περιφήμου ίδρυτου τής Μικραδικής Δυναστείας, ό όποιος έσκότασε τού Βάρδα.

ΤΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

(Δικά μας και ξένα)

Κλασική άδιαφορία: Ο έπιβάτης:— Σωφέρε, πούν έκώσαμε; Ο σωφέρε.— Νομίζω πώς είνε ό ταχυδρομικός διανομεύς. Ο έπιβάτης.— Ρώτησέ τον... άν έχω κανένα γράμμα!...

Μοντέρνα άντροβγυνα: Η κυρία στήν ύπηρεσία: Μαρία, ζήτησε από τόν κύριό σου νά σοι δώσει πίσω τήν ποίηρό μου και νά μου δανείσει τού ξευράρι του!...

Συνεγικαί άβρότητες: Ο σύζυγος.— Νομίζεις πώς είνε κατέλλο αυτό πού έχεις πάνω άπ' τού κεφάλι σου;... Η σύζυγος.— Νομίζεις πώς είνε κεφάλι αυτό πού έχεις κάτω άπ' τού κατέλλο σου;...

Ο λόγος περί μιάς ύψωφάνης: Και τραγουδάει καλά; Πολύ καλά. Όταν τραγουδάει, κλείνουν οι γειτόνοι τά παράθυρα. Γιατί; Τό τραγούδι της είνε τόσο γλυκό, ώστε... μαζεύονται ή μίγες!...

Κάποιος Έβραϊός κάνει έναν περίπατο στήν έξοχή με τού γιού του. Κάθε τόσο σταματάει κ' άναγκάζει τού παιδιού νά θαυμάζη τά σοφά έργα τού Δημιουργού. Έξαφνα κει πού μιλούσε μ' ένθουσιασμό γιά τή φύσι, δέχεται στό κατέλλο του τήν κοτσιούδι ενός μικρού πουλιού, πού έτυχε νά περνώ έκείνη τήν ώρα πάνω άπ' τού κεφάλι του. — Γιά ίδες, μπαμπά! τού φωνάζει ο γιούς του. Ένα πουλάκι λέρωσε τού κατέλλο σου! — Αυτό δεν είνε τίποτε, παιδι μου, άπαντάει ο Έβραϊός. Άς ειχαριστήσομε μάλλον τού Θεού, ό όποιος δεν έδωσε φτερά στίς... άγγελάδες!...

Πρό τής νομομαχίας: Τί; παίρνεις τόν πηχ, προκειμένου νά χτυπήσεις μαζί του; — Βέβαια! Δέν είπατε, ότι θά με τρωθή ο μ' εν έπί τού πεδίου τής τιμής;...

Σ' ένα Ρωμαιοκό ύπουργείο: Γεωργική τεμπελιά; Ο Γενικός έπιθεωρητής στόν έπιθεωρητή: Ο κ. τιμηματόχης δεν θά ρθή σήμερα, εγώ είμαι προσκαλεσμένος σ' ένα γεύμα και, σάς παρακαλώ, νά με άντικαταστήσετε. Ο έπιθεωρητής στόν διευθυντή, τού γραφείου: Έχω μιá έπίγινουσα έργασία, παρακαλώ προσέχτε νά γίνουν δια έν τάξει. Ο διευθυντής στόν ύποδιευθυντή: Σας παρακαλώ, νάχετε τού νού σας στήν έργασία τού γραφείου. Εγώ έχω κάποια δουλειά και θά φύγω. Ο ύποδιευθυντής στούς ύπαλληλους: Παιδιά, μπροθό νά έμπιστευθώ σέ σας. Έγώ θά άπουσιάζω δύο-τρεις ώρες. Κάμετε λοιπόν τή δουλειά σας, σάν νά ήμουν έδθ. Οι ύπάλληλοι στό θυρωφό: Άκουσε. Άν μιάς ζητήρη κανένας, φώναξέ μας. Θάμιασε στό άπέναντι καφενείο και θά παίζουμε πρέφα!... Ο θυρωφός μόνος του: Άς πάω τώρα νά πιθ ήσυχά ένα έκατοσταράκι έδθ κοντά!...

Στόν στρατώνη τών ειζώνων στό Μεσολόγγι. Ο έπιλοχίας διαβάει τόν κατάλογο στούς νεοσυλλέκτους: Γιάννης Τουρούχης. Ίδω είμι, κύρ' έπιλοχίε! Ο έπιλοχίας:— Ούρ' ελά! Τόν κακόξ τόν κρό! Δέν ξέρ'ς ότι δεν μπορείς νά πής είδω είμω κ' άς είσι είδω; Νά λές επαράνς, βρέ!...

Μεταξύ συζύγων πού... λατρεύονται: Έκείνη.— Τί τά θες; Έσού με ζήτηρες και με πήρες... Δέν μπορείς νά πής ότι εγώ έπρεξα ξοπίσω σου. Έκεινος.— Ω, βέβαια, άγαπημένη μου! Μά κ' ή παγίδα δεν τρέχει πίσω από τά παντία. Κι όμως τά πιάνει!...

